

דרישות ההשכלה לעיסוק במקצועות פארה-רפואיים במדינות שונות

מסמך זה נכתב לבקשת חבר הכנסת יצחק פינדרוס, והתבקשנו להציג בו את **דרישות ההשכלה שקבעו מדינות שונות כתנאי לעיסוק במקצועות פיזיותרפיה, קלינאות תקשורת, ריפוי בעיסוק וטיפול באומנות.**

מתן רישיון לעסוק במקצועות פארה-רפואיים שונים, ובפרט העיסוק במקצועות שבהם נתמקד במסמך זה, עשוי להיות מותנה בעמידה בדרישות שונות, ובהן דרישות השכלה, הכשרה מעשית, בחינת שפה ובחינת רישוי מקצועית. במסמך זה בחנו מהי ההשכלה הנדרשת לעיסוק במקצועות פיזיותרפיה, קלינאות תקשורת, ריפוי בעיסוק וטיפול באומנות באוסטרליה, באירלנד, בארה"ב, בבריטניה, בגרמניה, בניו זילנד, בצרפת, בקנדה ובשוודיה – מדינות שפרסמו בנושא זה מידע רשמי מפורט דיו בשפה האנגלית. נדגיש כי במסמך נתמקד בדרישות ההשכלה בלבד, ובמדינות אלה עשויות להיות דרישות נוספות כתנאי לקבלת רישיון.

טרם נציג את דרישות ההשכלה, נציין כי אין בידינו מידע עד כמה הממצאים שנמצאו בעשר מדינות אלה מייצגים את המצב במדינות אחרות. כמו כן, דרישות ההשכלה שיפורטו להלן מתייחסות לבוגרי הלימודים במדינות אלה בלבד, ולא לתנאי ההכרה בהשכלה שנרכשה בחו"ל. בהקשר זה נעיר כי באיחוד האירופי קיימת דירקטיבה בנושא הכרה בכשירות מקצועית ([Directive 2005/36/EC of the European Parliament and of the Council of 7 September 2005 on the recognition of professional qualifications](#)), שנועדה להקל על הליך ההכרה במקצועות שנרכשו במדינות האיחוד האירופי. מעיון במאגר המקצועות המוסדרים שפורסם על ידי הנציבות האירופית עולה כי המקצועות שבהם מתמקד מסמך זה מוסדרים בכמה מהמדינות והכרה בכישורים מקצועיים במקצועות אלה נעשית לפי "השיטה הכללית" (the General System) של הדירקטיבה.¹ כלומר, אין מדובר בהכרה אוטומטית בכישורים המקצועיים של בוגרי

¹ על פי מאגר האיחוד האירופי, פיזיותרפיה הוא מקצוע מוסדר ב-26 מדינות באיחוד האירופי, קלינאות תקשורת ב-11 מדינות, ריפוי בעיסוק ב-19 מדינות וטיפול באומנות בשתי מדינות.

European Commission, the EU Single Market, Regulated Professions Database, [Regulated Professions by Country, with Competent Authorities](#), Profession with the following word in the name or in any translation: "Physiotherapist",

הלימודים בתחומים אלה שלמדו במדינות האיחוד אחרות מצד המדינה המארחת (host country), וכל מקרה נבחן לגופו.²

כפי שיוצג במסמך, מהמידע שבידינו עולה כי בכל עשר המדינות נדרש רישיון לעסוק במקצועות פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק וקלינאות תקשורת, ואילו במקצוע טיפול באומנות נדרש רישיון בשתי מדינות (ארה"ב ובבריטניה). זאת ועוד, עולה מהמסמך שבשמונה מתוך עשר מדינות אלה נדרש תואר אקדמי לעיסוק במקצועות פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק וקלינאות תקשורת, ואילו בשתי מדינות (צרפת וגרמניה) נדרשים לימודי תעודה בבתי ספר מקצועיים להכשרה במקצועות בריאות, ולימודים אלה אינם אקדמיים. נציין כי הן בגרמניה והן בצרפת יש מערך של בתי ספר מקצועיים (Vocational schools) להכשרת כוח אדם במקצועות פארה-רפואיים שונים, ומדובר בבתי ספר על-תיכוניים ולא אקדמיים המשלבים לימודים והכשרה מעשית.³ בנוגע לעיסוק בטיפול באומנויות, בשתי המדינות שעל פי המידע שבידינו נדרש בהן רישיון כדי לעסוק במקצוע זה נדרש תואר אקדמי.

1. פיזיותרפיה

פיזיותרפיה (Physiotherapy) היא מקצוע בריאות העוסק בתנועה ובתפקוד, ונועד לסייע למטופלים למצות באופן מיטבי את יכולותיהם התפקדיות לשם קידום אורח חיים עצמאי ופעיל.⁴ בעשר המדינות שנסקרו במסמך זה העיסוק בפיזיותרפיה מחייב רישיון, וכדי לקבלו, בשמונה מדינות נדרש תואר אקדמי ובשתי מדינות (גרמניה וצרפת) הדרישה היא ללימודי תעודה בבית ספר מקצועי להכשרה בפיזיותרפיה.

לוח 1: דרישות ההשכלה לעיסוק במקצוע הפיזיותרפיה, לפי מדינה

מדינה	השכלה	חובת רישום בגוף רגולטורי
אוסטרליה	תואר ראשון או שני בפיזיותרפיה ⁵	רישום וקבלת רישיון מהמועצה לפיזיותרפיה של אוסטרליה Physiotherapy Board of Australia

Profession regulated in the following country: "All", retrieved: February 1st 2022; "Occupational therapist", Profession regulated in the following country: "All", retrieved: May 9th 2022; "Speech therapist", Profession regulated in the following country: "All", retrieved: May 9th 2022; "Art therapist", Profession regulated in the following country: "All", retrieved: May 10th 2022; European Commission, Internal Market, Free Movement of Professions, Regulated Professions Database, [Generic names of professions](#), Generic name of profession: "Arts therapist in the health service", retrieved: May 10th 2022.

² European Commission, Steering Group on the European Professional Mobility Card, [Physiotherapists Professional Mobility Card \(case study\)](#), September 28th 2011.

³ להרחבה ראו:

Kirsch M., Beernaert, Y., [Short Cycle Higher education in Europe Level 5: the Missing Link](#), European Association of Institutions in Higher education, 2011; Federal Institute for Vocational Education and Training, [School-based initial training in the German VET system](#), accessed: May 29th 2022; Hippach-Schneider, U., Krause M., Woll, C., Vocational education and training in Germany, European Centre for the Development of Vocational Training, 2007.

⁴ משרד הבריאות, [פיזיותרפיה](#), כניסה: 4 במאי 2022.

⁵ Australian Government, Department of Health, [Physiotherapists](#), accessed: February 27th 2022.

מדינה	השכלה	חובת רישום בגוף רגולטורי
		⁶ (Ahpra)
אירלנד	תואר אקדמי מוכר על ידי מועצת הרישום של הפיזיותרפיסטים (Physiotherapists Registration Board) ⁷	רישום במועצת הרישום של הפיזיותרפיסטים (Physiotherapists Registration Board) ⁸
ארה"ב	תואר אקדמי (Doctor of Physical Therapy), במוסד המוכר על ידי המועצה להסמכה של לימודי פיזיותרפיה (Commission on Accreditation in Physical Therapy Education (CAPTE) שנמשך שלוש שנים. ⁹ הקבלה לתואר זה מותנית בתואר ראשון או שני.	בחינת רישוי ¹⁰ וקבלת רישיון מהמועצה הרגולטורית ברמת המדינה ¹¹
בריטניה	תואר ראשון או שני בפיזיותרפיה או מסלול התמחות (Degree apprenticeships) שהוא מסלול המשלב לימודים לתואר אקדמי בפיזיותרפיה במשרה חלקית במקביל לעבודה במשרה מלאה ושכר הלימוד משולם על ידי המעסיק או הממשלה ¹²	עם סיום התואר יש להירשם במועצה למקצועות הבריאות והטיפול The Health and Care Professions Council (HCPC) ¹³
גרמניה ¹⁴	לימודי תעודה בבית ספר מקצועי להכשרה במקצועות הבריאות הנמשכים שלוש שנים	בחינה ממשלתית וקבלת רישיון
ישראל ¹⁵	תואר אקדמי בפיזיותרפיה ממוסד אקדמי מוכר	עמידה בבחינה ממשלתית של משרד הבריאות וקבלת תעודת מקצוע
ניו זילנד	תואר ראשון בפיזיותרפיה (שנת לימודים במדעי הבריאות ושלוש שנים בפיזיותרפיה) ¹⁶	רישום וקבלת רישיון מהמועצה לפיזיותרפיה של ניו זילנד (Physiotherapy Board of New Zealand) ¹⁷
צרפת ¹⁸	לימודי תעודה בני ארבע שנים, מהן שנת לימודים ברמה אקדמית במדעי הבריאות או מדעי הספורט או במדעים, טכנולוגיה ובריאות ואחריה שלוש שנים בבית ספר להכשרה בפיזיותרפיה	קבלת רישיון ורישום ב-French Chartered Society of Physiotherapists

⁶ Australian Government, National Careers Institute, Your Career, [Physiotherapist](#), accessed: May 8th 2022.

⁷ CORU – Regulating Health + Social Care Professional, [Physiotherapists - Approved Qualifications](#), accessed: May 25th 2022.

⁸ CORU – Regulating Health + Social Care Professional, [Physiotherapists Registration Board](#), accessed: May 25th 2022.

⁹ U.S. Bureau of Labor Statistics, [How to Become a Physical Therapist](#), modified: April 18th 2022.

¹⁰ שם.

¹¹ שם: במדינות מסוימות עשויות להיות דרישות נוספות.

¹² National Health Service, [Entry requirements and training \(physiotherapist\)](#), accessed: January 6th 2022.

¹³ שם.

¹⁴ Zoller M., [Qualification pathways in the health occupations and current challenges](#), Federal Institute for Vocational Education and Training, accessed: May 29th 2022.

¹⁵ משרד הבריאות, אגף לרישוי מקצועות רפואיים, [פיזיותרפיה – רישוי מקצוע](#), 26 ביוני 2021. נדרשת גם הכשרה מעשית במקצוע.

¹⁶ New Zealand Government, Tertiary Education Commission, [Physiotherapist](#), accessed: January 6th 2020.

¹⁷ שם; Physiotherapy Board of New Zealand, [About us](#), accessed: February 1st 2022; Physiotherapy Board of New Zealand, [Your Practicing Status](#), accessed: May 8th 2022.

¹⁸ The guichet-qualifications.fr, [Physiotherapist](#), updated: April 15th 2020.

מדינה	השכלה	חובת רישום בגוף רגולטורי
קנדה	תואר אקדמי בפיזיותרפיה ¹⁹	עמידה בבחינת רישוי ארצית וקבלת רישיון מהגוף הרגולטורי בפרובינציה ²⁰
שוודיה ²¹	תואר אקדמי בפיזיותרפיה	קבלת רישיון מהמועצה הלאומית לבריאות ולרווחה (National Board of Health and Welfare (Socialstyrelsen)

2. קלינאות תקשורת

קלינאות תקשורת (Speech and language pathology) עוסקת במניעה, באיתור ובאבחון של הפרעות שמיעה, ובטיפול בהפרעות בשמיעה, תקשורת, הפרעות בשפה הדבורה והכתובה, בהיגוי, באכילה ובבליעה. טיפולי קלינאות תקשורת מיועדים לסייע לאנשים במגוון גילים לשפר את תפקודיהם בתחומים אלה ולמצות את יכולותיהם באופן מרבי.²² בעשר המדינות שנסקרו במסמך זה העיסוק במקצוע בקלינאות תקשורת מחייב רישיון וכדי לקבלו בשמונה מהן יש צורך בתואר אקדמי, ובשתי מדינות (גרמניה וצרפת) הדרישה היא ללימודי תעודה בבית ספר מקצועי להכשרה בקלינאות תקשורת.

לוח 2: דרישות ההשכלה לעיסוק במקצוע קלינאות התקשורת, לפי מדינה

מדינה	השכלה	חובת רישום בגוף רגולטורי
אוסטרליה	תואר ראשון או שני בקלינאות תקשורת ²³	רישום באגודה המקצועית לקלינאות תקשורת באוסטרליה (Speech Pathology Australia) ²⁴
אירלנד	תואר אקדמי מוכר על ידי מועצת הרישום של קלינאי תקשורת (Speech and Language Therapists Registration Board) ²⁵	רישום במועצת הרישום של קלינאי תקשורת (Speech and Language Therapists Registration Board) ²⁶
ארה"ב ²⁷	תואר שני לפחות בפתולוגיית דיבור ושפה במוסד מוכר	ברוב המדינות נדרש רישוי המותנה בהכשרה מעשית בפיקוח, ובמדינות אחרות נדרש רישום עם סיום התואר יש להירשם ולקבל רישיון מהמועצה למקצועות הבריאות והטיפול The
בריטניה	תואר ראשון או שני או מסלול התמחות (Degree apprenticeships) שהוא שילוב	

¹⁹ Government of Canada, Job Bank, [Physiotherapist in Canada \(Description\)](#), modified: April 8th 2022.

²⁰ כמו כן, נדרשת תקופת הכשרה מעשית בפיקוח. שם.

²¹ Verksamhet.se, Government Services for Business, [Physiotherapist](#), updated: March 17th 2022.

²² יונת מייזל, [\[תוכנים על המורשים לעסוק בריפוי בעיסוק, קלינאות תקשורת ובתזונה ועל מועסקים במקצועות אלה בשירות הציבור\]](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 11 בפברואר 2021.

²³ Australian Government, National Careers Institute, Your Career, [Speech Pathologist](#), accessed: May 8th 2022.

²⁴ שם.

²⁵ CORU – Regulating Health + Social Care Professional, [Speech and Language Therapists - Approved Qualifications](#), accessed: May 25th 2022.

²⁶ CORU – Regulating Health + Social Care Professional, [About the Speech and Language Therapists Registration Board](#), accessed: May 25th 2022.

²⁷ U.S. Bureau of Labor Statistics, Department of Labor, Occupational Outlook Handbook, [Speech-Language Pathologists](#), April 18th 2022.

מדינה	השכלה	חובת רישום בגוף רגולטורי
	של לימודים לתואר בקלינאות תקשורת במשרה חלקית במקביל לעבודה במשרה מלאה כאשר שכר הלימוד משולם על ידי המעסיק או הממשלה ²⁸	Health and Care Professions Council (HCPC) ²⁹
גרמניה ³⁰	לימודי תעודה בבית ספר מקצועי להכשרה למקצועות הבריאות הנמשכים שלוש שנים	בחינה ממשלתית וקבלת רישיון
ישראל ³¹	תואר ראשון בהפרעות תקשורת ממוסד מוכר	עמידה בבחינת רישוי ממשלתית וקבלת תעודת מקצוע
ניו זילנד	תואר ראשון בפתולוגית דיבור-שפה או בקלינאות תקשורת או תואר שני בפתולוגית דיבור שפה או בקלינאות תקשורת ³²	המלצה להירשם בהתאחדות לקלינאות תקשורת של ניו זילנד (New Zealand Speech-language Therapists Association-NZSTA) ³³
צרפת	לימודי תעודה בבית ספר מקצועי לקלינאות תקשורת ³⁴	רישום בסוכנות אזורית לבריאות Regional Health Agency (ARS) ³⁵
קנדה	תואר שני בפתולוגית דיבור ושפה ³⁶	רישום וקבלת רישיון מהגוף הרגולטורי בפרובינציה ובדרך כלל נדרשת חברות בהתאחדות הקנדית של קלינאי התקשורת ³⁷
שבדיה ³⁸	תואר אקדמי בפתולוגית הדיבור	קבלת רישיון מהמועצה הלאומית לבריאות ולרווחה (National Board of Health and Welfare (Socialstyrelsen)

3. ריפוי בעיסוק

ריפוי בעיסוק (Occupational therapy) נועד לסייע למטופלים למצות את יכולותיהם התפקודיות ולשפר את איכות חייהם. הטיפול באמצעות ריפוי בעיסוק יכול להינתן במגוון מצבים גופניים ונפשיים, המפריעים בתפקוד היום-יומי, לדוגמה שיתוק, מחלות מפרקים, קשיים קוגניטיביים ורגשיים, פגיעות נפש, אוטיזם וחוסר יכולת לבצע מטלות יום-יומיות.³⁹ בעשר

²⁸ National Careers Service, [Speech and language therapist](#), accessed: January 31st 2022.

²⁹ Health and Care Profession Council, Professions and protected titles, [The professions we regulate have one or more designated titles that are protected by law and professionals must be registered to use them](#), updated: June 6th 2018.

³⁰ Zoller M., [Qualification pathways in the health occupations and current challenges](#), Federal Institute for Vocational Education and Training, accessed: May 29th 2022.

³¹ יונת מייזל, [נתונים על המורשים לעסוק בריפוי בעיסוק, קלינאות תקשורת ובתזונה ועל מועסקים במקצועות אלה בשירות הציבורי](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 11 בפברואר 2021. נוסף על כך, נדרשת הכשרה מעשית בהיקף של 1,000 שעות.

³² New Zealand Government, Tertiary Education Commission, [Speech-Language Therapist](#), accessed: January 12th 2020.

³³ שם.

³⁴ The guichet-qualifications.fr, [Speech therapist](#), updated: April 15th 2020.

³⁵ נוסף על כך, נדרשת הכשרה מעשית בפיקוח. שם.

³⁶ Government of Canada, Job Bank, [Speech Therapist in Canada](#), modified: April 8th 2022.

³⁷ שם.

³⁸ Verksamhet.se, Government Services for Business, [Speech and language pathologist](#), updated: March 17th 2022.

³⁹ יונת מייזל, [נתונים על המורשים לעסוק בריפוי בעיסוק, קלינאות תקשורת ובתזונה ועל מועסקים במקצועות אלה בשירות הציבורי](#), מסמך מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 11 בפברואר 2021.

המדינות שנסקרו במסמך זה העיסוק בריפוי בעיסוק מחייב רישיון וכדי לקבלו בשמונה מהן יש צורך בתואר אקדמי ובשתי מדינות (גרמניה וצרפת) הדרישה היא ללימודי תעודה בבית ספר מקצועי להכשרה בריפוי בעיסוק.

לוח 3: דרישות ההשכלה לעיסוק במקצוע ריפוי בעיסוק, לפי מדינה

מדינה	השכלה	חובת רישום בגוף רגולטורי
אוסטרליה	תואר ראשון בריפוי בעיסוק ⁴⁰	רישום וקבלת רישיון מה- The Occupational Therapy Board of Australia ⁴¹
אירלנד	תואר אקדמי מוכר על ידי מועצת הרישום של מרפאים בעיסוק (Occupational Therapists Registration Board) ⁴²	רישום במועצת הרישום של מרפאים בעיסוק (Occupational Therapists Registration Board) ⁴³
ארה"ב	תואר שני בריפוי בעיסוק ⁴⁴	קבלת רישיון בכל המדינות המותנית בעמידה בבחינת רישון ⁴⁵
בריטניה	תואר ראשון או שני בריפוי בעיסוק או מסלול התמחות (Degree apprenticeships) שהוא שילוב של לימודים לתואר בריפוי בעיסוק במקביל לעבודה במשרה מלאה, ושכר הלימוד משולם על ידי המעסיק או הממשלה ⁴⁶	עם סיום התואר יש להירשם ולקבל רישיון מהמועצה למקצועות הבריאות והטיפול The Health and Care Professions Council (HCPC) ⁴⁷
גרמניה ⁴⁸	לימודי תעודה בבית ספר מקצועי להכשרה במקצועות הבריאות הנמשכים שלוש שנים	בחינה ממשלתית וקבלת רישיון
ישראל ⁴⁹	תואר ראשון (לפחות) בריפוי בעיסוק ממוסד מוכר	עמידה בבחינת רישיון ממשלתית וקבלת תעודת מקצוע

⁴⁰ Australian Government, National Careers Institute, Your Career, [Occupational Therapist](#), accessed: May 10th 2022.

⁴¹ Occupational Therapy Board (Aphra), [Registration](#), reviewed: September 1st 2019.

⁴² CORU – Regulating Health + Social Care Professional, [Occupational Therapists - Approved Qualifications](#), accessed: May 25th 2022.

⁴³ CORU – Regulating Health + Social Care Professional, [Occupational Therapists Registration Board](#), accessed: May 25th 2022.

⁴⁴ Bureau of Labor Statistics, U.S. Department of Labor, Occupational Outlook Handbook, [Occupational Therapists](#), modified: April 18th 2022.

⁴⁵ שם.

⁴⁶ National Careers Service, [Occupational Therapist](#), accessed: January 30th 2022; National Health Service, [Occupational therapist](#), accessed: May 9th 2022.

⁴⁷ שם.

⁴⁸ Zoller M., [Qualification pathways in the health occupations and current challenges](#), Federal Institute for Vocational Education and Training, accessed: May 29th 2022.

⁴⁹ יונת מייזל, [נתונים על המורשים לעיסוק בריפוי בעיסוק, קלינאות תקשורת ובתזונה ועל מועסקים במקצועות אלה בשירות הציבורי](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 11 בפברואר 2021. נוסף על כך, נדרשת הכשרה מעשית בהיקף של 1,000 שעות.

מדינה	השכלה	חובת רישום בגוף רגולטורי
ניו זילנד	תואר ראשון מוכר במדעי הבריאות או בריפוי בעיסוק ⁵⁰	רישום וקבלת רישיון מהמועצה לריפוי בעיסוק the Occupational Therapy Board of New Zealand ⁵¹
צרפת ⁵²	לימודי תעודה בני שלוש שנים (State Diploma (DE) occupational therapist)	רישום בסוכנות אזורית לבריאות Regional Health Agency (ARS) ⁵³
קנדה	תואר אקדמי מוכר הכולל הכשרה מעשית ⁵⁴	רישום ורישיון מטעם הגוף הרגולטורי בפרובינציה. בחלק מהפרובינציות יש חובה לעמוד בבחינת רישוי וכן חובה להיות חבר בהתאחדות לאומית (Canadian Association of Occupational Therapists) ⁵⁵
שוודיה ⁵⁶	תואר אקדמי בריפוי בעיסוק	קבלת רישיון מהמועצה הלאומית לבריאות ולרווחה (National Board of Health and Welfare Socialstyrelsen)

4. טיפול באמצעות אומנויות

טיפול באמצעות אומנויות (Art therapy) הוא שם כולל למקצועות שבהם נעשה שימוש בתהליכי הבעה ויצירה לשם טיפול רגשי שבמסגרתו נכללים טיפול באומנות חזותית, טיפול במוזיקה, טיפול בתנועה ומחול, דרמה תרפיה, פסיכודרמה וביבליותרפיה.⁵⁷

מקצוע טיפול באומנות אינו מוסדר בישראל בחקיקה.⁵⁸ במאי 2021 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות (תיקון – טיפול באמצעות אומנויות), התשפ"א–2021, המבקשת להסדיר מקצוע זה ובין השאר לקבוע כי תנאי ההשכלה לקבלת תעודת מקצוע יהיה תואר אקדמי שני בטיפול באמצעות אומנויות, ובכלל זה 600 שעות הכשרה מעשית באחד התחומים האומנותיים⁵⁹ ו-960 של הכשרה מעשית מתקדמת במסגרת המוסד להשכלה גבוהה המעניק תואר שני בטיפול באומנויות.⁶⁰ הצעת החוק נמצאת בהכנה לקריאה ראשונה.⁶¹

⁵⁰ New Zealand Government, Tertiary Education Commission, [Occupational Therapist](#), updated: January 6th 2022.

⁵¹ שם;

Occupational Therapy Board of New Zealand, [When to register as an occupational therapist: requirements under the HPCAA](#), accessed: May 9th 2022.

⁵² The guichet-qualifications.fr, [Occupational therapist](#), updated: April 15th 2020.

⁵³ נוסף על כך, נדרשת הכשרה מעשית בפיקוח. שם.

⁵⁴ Government of Canada, Job Bank, [Occupational Therapist \(OT\) in Canada](#), modified: April 8th 2022.

⁵⁵ שם.

⁵⁶ Verksamhet.se, Government Services for Business, [Occupational therapist](#), updated: March 17th 2022.

⁵⁷ דברי הסבר להצעת חוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות (תיקון – טיפול באמצעות אומנויות), התשפ"א–2021 (159/24/פ), נוסח לדיון מוקדם. משרד החינוך, [טיפול באמצעות אומנויות – הגדרה](#), כניסה: 10 במאי 2022.

⁵⁸ משרד החינוך, [טיפול באמצעות אומנויות – הגדרה](#), כניסה: 10 במאי 2022.

⁵⁹ אומנות חזותית, ביבליותרפיה, תנועה ומחול, מוזיקה, דרמה ותרפיה, פסיכודרמה. [הצעת חוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות \(תיקון – טיפול באמצעות אומנויות\), התשפ"א–2021](#) (159/24/פ), נוסח לדיון מוקדם.

⁶⁰ שם.

⁶¹ מאגר החקיקה הלאומי, [הצעת חוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות \(תיקון – טיפול באמצעות אומנויות\), התשפ"ב–2021](#), כניסה:

10 במאי 2022.

נציין כי לפי עדכון החוזר של משרד הבריאות בנושא "מטפלים בהבעה ויצירה" שפורסם בשנת 2010, לצורך העסקה במוסדות מערכת הבריאות נדרשים ראשית, תואר ראשון ממוסד אקדמי מוכר באחד מהמקצועות פסיכולוגיה, עבודה סוציאלית, קרימינולוגיה, פיזיותרפיה, רפוי בעיסוק, קלינאות תקשורת, או תואר ראשון כלשהו לפחות ממוסד אקדמי מוכר כלשהו וסיום ארבעה קורסים בפסיכולוגיה: מבוא לפסיכולוגיה (קורס שנתי), פסיכולוגיה התפתחותית (קורס שנתי), תיאוריות באישיות (קורס סמסטריאלי) ופסיכופתולוגיה (קורס סמסטריאלי). שנית, לימודי תעודה או תואר שני בתוכנית מוכרת להכשרת מטפלים ביצירה והבעה, התנסות מעשית בהיקף של 600 שעות בתחום האומנותי הנלמד (מוזיקה, תנועה, דרמה, תיאטרון וכד') והכשרה מעשית בהיקף של 900 שעות.⁶²

עלה בידינו לאתר מידע על שתי מדינות בלבד שבהן מוסדר מקצוע זה, ובשתי מדינות אלה נדרש תואר אקדמי.

לוח 4: דרישות השכלה לעיסוק במקצוע טיפול באומנויות, לפי מדינה

מדינה	השכלה	חובת רישום בגוף רגולטורי
ארה"ב	תואר ראשון באומנות או בפסיכולוגיה ותואר שני בטיפול באומנויות ⁶³	בכמה מהמדינות נדרש רישון ⁶⁴
בריטניה	תואר שני מוכר בטיפול באומנות או בפסיכותרפיה באומנות ⁶⁵	עם סיום התואר יש להירשם במועצה למקצועות הבריאות והטיפול The Health and Care Professions Council (HCPC) ⁶⁶

⁶² משרד הבריאות, חוזר מנכ"ל 19/10, [עדכון חוזר מנכ"ל 09/10 – מטפלים בהבעה ויצירה](#), 21 בספטמבר 2010.

⁶³ Elka Torpey, ["Art therapist"](#), Career Outlook, U.S. Bureau of Labor Statistics, April 2015.

⁶⁴ שם.

⁶⁵ National Health Service, [Art therapist/art psychotherapist](#), accessed: May 10th 2022.

⁶⁶ שם.